

BALSIŲ IR ŠILŲ GYVENVIETĖS

PARENGĖ KONSTANTINAS PRUŠINSKAS
Danutės MUKIENĖS nuotraukos

Mūrinė koplytėlė prie kelio iš Naujojo Obelyno į Šilalę

Prie kelio, vedančiojo iš Naujojo Obelyno į Šilalę, 4 km atstumu į šiaurės rytus nuo Šilalės nusidriekęs Balsių kaimas. Prie jo – didelis Ašučio tvenkinys. Čia įrengta stovyklavietė, fiksuojama aukščiausia šių apylinkių vieta – 107,3 m. virš jūros lygio. Balsiai – gerai Lietuvos archeologams žinoma vieta. Čia surastas I a. pilkapynas. Jo apylinkėse dunkso ir pusiau nugriautas pilialkalis. Na o istoriniuose šaltiniuose Balsių vietovardis pradėtas minėti 1561 metais. Tuo laikotarpiu jis priklausė Kvėdarnos dvarui. Nuo 1618 m. jis buvo Mykolo Voinos žinioje. XVII a. pradžioje čia būta nemažos gyvenvietės. 1631 m. Balsiams suteiktos miesto teisės ir išrūpinta privilegija rengti šeštadieninius turgus. Jie čia vykdavo iki pat Pirmojo pasaulinio karo.

Daugiausiai žmonių anais laikais į miestelį sutraukdavo prekymečiai, vykę Šv. Simo Judo dieną.

Yra pagrindo manyti, kad jau XVII a. pradžioje Bal-

siuose stovėjo ir katalikų bažnyčia. 1841 m. Balsiuose kunigu dirbo Stanislovas Perkovskis.

XVII a. viduryje gyvenvietėje veikė 33 alaus ir 28 degtinės smuklės, Balsiai buvo 13 kartų didesnė gyvenvietė negu Šilalė. Jai lemtingas buvo XVIII a. pradžioje vykęs Šiaurės karas ir po jo sekęs badas bei maras. Šių negandų metu Balsiai stipriai sunyko ir po to jau niekada daugiau savo buvusios reikšmės šiame regione nebeatgavo. 1863 m. buvo nugriauta sunykusi katalikų bažnyčia. Rusų valdžia statyti naujos neleido. 1990 m. vietoje buvusios bažnyčios pastatyta koplyčia.

Kaimą puošia 1939 m. pastatyta ir Lietuvos Atgimimo metais perstatyta koplytėlė. Sovietmečiu, kai Balsiai buvo kolūkių centras, gyventojų skaičius išliko toks pat, kaip ir XX a. pirmoje pusėje.

Balsių gyvenvietė dabar beveik susilieja su Šilų kaimu ir visai šalia jo esančiu Šilalės miestu. Važiuojant keliu, kur baigiasi viena ir kita gyvenvietė bei prasideda miestas, beveik ir nesijaučia. Kad priartėjai prie Šilalės miesto ribos, supranti tik privažiavęs Šilalės miesto ribženklį.

Šilai – apie 1 km į šiaurės rytus nuo Šilalės, prie Nerotos upelio. Čia yra apie 400 gyventojų. Jų nuolat daugėja, nes gyvenvietė yra geroje strateginėje vietoje.

Balsiai prie Ašučio tvenkinio, palei kelią į Šilalę